

İlaçta Patent

■ **Ecz. Hilmi Ziya POSTACI**

Türk Eczacıları Birliği II. Başkanı

Patent : Sanayi alanında bilinen tekniğin aşıldığı, buna bağlı olarak "YENİ BİR BULUŞUN BELİRLİ BİR SÜRE KORUNMASI" dır.

Resmi bir BELGE ile ULUSLARARASI geçerliliği sağlanmaktadır. Uluslararası olma niteliğinden dolayı ülkeler ve hükümetler arasında her zaman önemini korur.

Bilinen en eski Patent Kanunu Venediklilere ait olup, 1474 yılında kabul edilmiştir.

Ülkemizde 113 yaşında İHTİRA BERATI KANUNU (23 Mart 1879) bulunmaktadır. Yürürlükte olan en eski yasalarımızdan biridir.

Yazım dilinin eskiliği dışında en büyük eleştiriyi 3. maddesi yüzünden almaktadır. Bu madde ile İLAÇTA PATENT kabul edilmemektedir. Bu maddenin içeriği 1961 Kurucu Meclisince TBMM kararı haline getirilmiştir. 30 yıldır Türkiye İLAÇTA PATENTİ kabul etmez.

Patent, özellikle İLAÇTA PATENT gelişmişlik göstergelerinden biri sayılmalıdır.

Dünya genelinde de İLAÇTA PATENT son 30 yılın tartışma konusudur. ABD dışında ilaçta patent Fransa'da 1960, Almanya ve Hollanda'da 1968, Japonya'da 1976, İtalya'da kademeli geçişle 1982'de kabul edilmiştir. Özetle söylersek gerçek anlamda İLAÇ SANAYİ olan ülkelerde bu hak ilaçta ARAŞTIRMA ve BULUŞUN yeterli bir düzeyi yalamaması ile gündeme gelmiştir.

Türkiye'de 30 yıldır tartışılan İLAÇTA PATENT 3 Nisan 1987 tarih ve 87/11671 sayılı ULUSLARARASI ANLAŞMA ile "SANAYİ MÜLKİYET DAİRESİNİN MODERNİZASYONU" projesi ile yeniden gündemdedir. Bu proje Birleşmiş Milletler ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığımızca yürütülecektir.

Sanayimizin ilaç kesiminin ilgisi bu anlaşmadan sonra yoğun bir şekilde hissedilmektedir.

Yeni dönemde Patentle ilgili forumun ve Patent çalışma grubunun Sanayi ve Ticaret Bakanlığından önce SAĞLIK BAKANLIĞIMIZCA düzenlenmesi, İLACIN diğer sanayi ürünlerinden farklı olmasından kaynaklanmaktadır.

Bugün en önemli konu, ilaç sanayimizi araştırma ve buluşa yönlendirmek olmalıdır.

Çünkü ilaç da sonuçta bir tüketim malıdır. Ama TÜKETİCİNİN tercihi değil onu yönlendirenin tercihi söz konusudur. Bu özelliği ile diğer sanayi ürünlerinden ayrılır. İlaçta hedef İNSAN SAĞLIĞIDIR. Olumsuz etkisi "HAYAT"la ilgilidir.

Patent, özellikle İLAÇTA PATENT gelişmişlik göstergelerinden biri sayılmalıdır. Çünkü ilk patent yasası 518 yıllık geçmişe sahipken ilaçta patent son 30 yılın konusudur. İlaçta araştırma ve bulma pahalı ve uzun zaman istiyor. Bu uzun süre belli bir yoğunluk seviyesine 1950 yılların sonunda varabiliyor. Ve İLAÇTA KORUMA yani PATENT gündemindeki yerini alıyor.

Bir başka deyişle KORUMA BULUŞU DEĞİL, BULUŞUN YOĞUNLUK KAZANMASI İLAÇTA PATENTİ gerekli kılıyor.

Ülkemizde durum nedir?

Bugün ilaç sanayimiz kalite ve kapasite sorunu çözmüştür ama araştırma ve buluş konusunda değil bugün, 2000'li yılların ilk çeyreğinde bile yeterli olmayacağı bizzat ilaç sanayimizce söylenmektedir.

Bu açıdan bakıldığında yapılması gereken en önemli konu ilaç sanayimizi araştırma ve buluşa yönlendirmek olmalıdır. Yalnız yönlendirmek değil DESTEKLEMEK gerekir.

İlaçta bir buluşun 10 yıla ve 150-250 milyon dolara gereksinimi olmaktadır. Bugün SSK'dan 120 milyon dolar alacağını alamayınca büyük sıkıntı içine giren ilaç sanayimiz için bu nokta hayati önem taşır. Bu gerçek gözardı edilerek ilaç sanayimizin GLOBALLŞMEYE hazır olduğunu söylemek kolay inandırıcı bir tespit değildir. Bu globalleşme yalnızca ilaç sanayimizi değil 57 milyon insanımızı ilgilendiriyor.

İlaç; bulunabilir, kullanılabilir olma özelliği yanında alınabilir olmalıdır. Yani sosyal güvenlik veya sigorta sistemimizin bedeli ödeyebilir olması gerekir.

Varılmış bulunan bütün iyi noktalara rağmen gerek üretim, gerek tüketim bazında tükemizde ilaç giderek kolay ulaşılamaz noktaya kaymaktadır. AT, ABD ve Japonya'nın bulunduğu bir sıralamada tüketimde kişi başına en son noktadayız. Ama ilaç tüketimimiz G.S.M.H'ya oranlandığında baştan üçüncüyüz.

İhracatımızın ithalatımızı karşılama oranı son beş yılda % 12 ve % 37 arasında değişiyor. En çok tüketilen 140 ilacın 333 farmasötik şeklinin bedeli tüm tüketimin % 60'ndan fazla. Araştırma ve buluştaki büyük noksanımıza bu üç noktayı da eklersek ilaçta patentten önce çözmemiz gereken sorunlarımız var.

Nedir çözmemiz gereken öncelikli sorunlar?

İlaç : BULUNABİLİR, KULLANILABİLİR olma özelliği yanında ALINABİLİR olmalıdır. Yani sosyal güvenlik veya sigorta sistemimizin bedeli ödeyebilir olması gerekir.

Bu konuda I. Sağlık Kongresinde İlaç Kontrol ve Denetim Sistemi Komisyonu çalışma raporu dikkatle değerlendirilmelidir.

Kısa bir özet olarak sunduğumuz görüşlerimiz, Türk Eczacıları Birliği tarafından her zaman savunduğumuz "2000'li YILLARDA MUTLU ve SAĞLIK BİR TÜRKİYE İÇİN"dir.

Bu ideali yakalamak için her kesim ve kurumla diyalog içinde olacağız.

E K O N O M İ

İÇ BORÇ VERGİYİ KEMİRİYOR

Yıllar	İç Borç Ödemesi	Vergi Gelirleri	Oran %	Net İç Borç Kullanımı	Kamu Harcaması	Oran %
1980	40	750	6.3	166	1078	15.4
1981	177	1190	14.9	56	1516	3.7
1982	259	1306	19.8	90	1602	5.6
1983	280	1938	14.4	70	2613	2.7
1984	396	2375	16.7	488	3784	12.9
1985	1415	3982	35.5	742	5399	13.7
1986	2831	5991	47.3	483	8561	5.6
1987	5351	9072	59.0	1004	13043	7.7
1988	8327	14250	58.4	1279	21447	6.0
1989	14442	25572	56.6	2632	38871	6.8
1990	19187	45431	42.2	2045	68169	3.0
1991	46163	78542	55.2	10343	130865	7.9

Milyar lira olarak.

Kaynak: Hazine ve Dış Ticaret Dergisi